

Olaylar – Lüksemburg Cumhuriyet Başsavcılığı, 2009 yılının Ekim ayında, başvuran hakkında, 16 yaşın altındaki bir çocuğa tecavüz ve sarkıntılık suçlamalarından dolayı adli soruşturma başlatılmasını talep etmiştir. Başvuran 2009 yılının Aralık ayında, Avrupa Yakalama Kararı kapsamında Birleşik Krallık'ta yakalanmış ve Lüksemburg makamlarına teslim edilmiştir. Başvuran Lüksemburg'a gelmesinin ardından avukatlık yardımı olmaksızın polis tarafından sorgulanmıştır. Sonraki gün, sabah saatinde kendisine danışmanlık etmesi için atanan avukat eşliğinde sorgu hâkimi tarafından sorgulanmıştır. Başvuran hâkim önünde, detaylı olarak ifade vermiş ve polis önünde verdiği ifadelerini yinelemiştir. Başvuran, yerel mahkemeler tarafından mahkûm edilmiş olup halen cezasını çekmektedir. Yargılamayı yürüten mahkeme, ilgili kararında, başvuran tarafından verilen çeşitli ifadelere atıfta bulunmuştur ve olayların anlatımını sürekli değiştirdiğini tespit ederek bu ifadeleri kararın gerekçesinde dikkate almıştır.

Hukuki değerlendirme – Madde 6 § 3 (c) ile bağlantılı olarak Madde 6 § 1: Mahkeme, başvuranın ilk olarak polis tarafından sorgulanması sırasında avukatın hazır bulunmaması nedeniyle ihlal tespit etmiştir. Başvuranın sorgu hakimi karşısına ilk kez çıkmasına ilişkin olarak, Mahkeme, avukatın dosyaya erişimi hususunu, avukat-müvekkil iletişimi konusundan ayırmak durumunda olduğu kanaatine varmıştır.

(a) *Dosyaya erişim olmaması* – Lüksemburg Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında, yetkililer yalnızca hâkim önüne ilk kez çıkılmasının ardından dosyaya erişilmesine izin vermektedirler. Ceza yargılamalarının açılma aşamasında veya polis soruşturması veya adli soruşturma safhasında, dava dosyasına erişimin kısıtlanması diğerleri arasında, yetkililerin bilgilerinin gizliliğinin korunması ve başkalarının haklarının gözetilmesi gibi gerekliliklerden dolayı haklı gerekçelere dayanabilir. Mevcut davada, adaletin menfaatlerinin korunmasına ilişkin gerekçelerle, yetkililerin dosyaya erişimi kısıtlama hususunu haklı gerekçelere dayandırması meşrudur. Ayrıca şüpheliler kendilerine suçlamalar yöneltilmeden önce dahi, savunmalarını hazırlama konusunda özgür olmuşlardır ve sessiz kalma haklarını kullanmışlardır. Sonrasında, sorgu hâkiminin önüne çıkarılmalarının ardından, dosya hakkında danışmanlık işlemleri gerçekleştirilmiş ve ceza yargılamaları süresince kullanacakları bir savunma stratejisi belirleme imkânına sahip olmuşlardır. Böylelikle, adli soruşturma ve yargılama aşamaları

sırasında, ilk olarak hâkim karşısına çıkılmasının ardından dosyaya erişimin sağlanması yoluyla adil bir denge kurulmuştur.

Yerel makamların adaletin menfaatlerinin korunmasına ilişkin olarak, soruşturmaların etkinliğine zarar vermeme hususunda, yeterli gerekçelere sahip oldukları durumlarda; Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında, sorgu hâkimi önüne ilk kez çıkmasından önce ceza yargılamaları sırasında dosyaya sınırsız erişimin sağlandığı söylenemez.

Sonuç olarak, sorgu hâkimi tarafından gerçekleştirilen ilk duruşmada avukat yardımı alınması hususunda, dosyaya önceden erişime izin verilmemesi, söz konusu avukatlık yardımını etkisiz kılmamaktadır.

Sonuç: ihlal yok (oy birliğiyle)

(b) *Avukat-müvekkil iletişiminin eksikliği* – Mahkeme, sorgu hâkiminin karşısına ilk kez çıkılmasından önce, avukat ve müvekkili arasındaki danışmanlığın önemini vurgulamıştır. Zira, avukat müvekkiline haklarını hatırlattığı sürece, bu ikili arasında önemli alışverişler gerçekleşir. Mevcut davada olduğu gibi, başvuranın herhangi bir avukat bulunmaksızın polis tarafından önceki gün ifadesinin alınması ve sonrasında sorgu hâkimi önüne çıkan günün sabahında bir avukat tayin edilmesi gibi durumlarda bu husus geçerlidir. Avukatlar, sorgu hâkimi önüne ilk kez çıkıldığında soyut bir şekilde değil, aksine etkin ve pratik bir biçimde destek sağlayabilmelidir. Bu amaçla, mevzuat kapsamında avukat-müvekkil arasındaki danışmanlık hizmeti kesin suretle sağlanmalıdır. Ancak Lüksemburg hukuku kapsamında durum bu şekilde değildir.

Mevcut davada, duruşma tutanağında, sorgu hâkimi tarafından duruşma sabahında bir avukat tayin edildiğinin belirtildiği ancak, bu tür bir danışmanlık hizmetinin gerçekleşmediğinin belirtilmediği açıktır. Bu nedenle başvuranın, söz konusu duruşmadan önce avukatıyla görüştüğünün veya böylelikle etkin bir avukatlık yardımı aldığının doğrulanması olanaksızdır.

Buna ek olarak, Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezanın Önlenmesi Komitesi'nin (CPT), mevcut davanın olaylarının olduğu yıl gerçekleştirilen ziyaretlerin ardından yayımlanan raporunda; heyetin görüştüğü mahkumların neredeyse tamamının sorgu hâkiminin karşısına ilk çıktıklarında ilk kez bir avukatla görüştükleri ve avukatlarıyla yalnızca duruşmanın ardından gizlice konuşabildikleri ifade edilmiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Madde 41: En uygun tazminat yolu yeniden yargılama olacaktır; manevi tazminata ilişkin talep reddedilmiştir.